

Domovská stránka>Právne predpisy a judikatúra>Vnútroštátne právne predpisy

Vnútroštátne právne predpisy

Rumunsko

Na tejto stránke sa uvádzajú informácie o rumunskom právnom systéme a prehľad rumunských právnych predpisov.

Pramene práva

Pramene práva v Rumunsku sú:

rumunská ústava,

zákony prijaté parlamentom (ústavné, organické a všeobecné zákony),

dekréty prezidenta Rumunska,

vládne akty (nariadenia, mimoriadne nariadenia, rozhodnutia),

akty vydané ústredným orgánom štátnej správy (ministerské nariadenia, pokyny a predpisy),

akty vydané subjektmi miestnej samosprávy (krajská rada, miestna rada, generálna rada mesta Bukurešť),

európske právne predpisy (nariadenia, smernice),

medzinárodné zmluvy, ktorých je Rumunsko zmluvnou stranou.

Druhy právnych nástrojov – opis

Právny rámec Rumunska zahŕňa tieto právne nástroje:

ústava, ktorá je najvyšším zákonom Rumunska. Upravuje sa ňou štruktúra krajiny ako národného, jednotného a nedeliteľného štátu, ako aj vzťahy medzi výkonnou, zákonodarnou a súdnou mocou a medzi štátnymi orgánmi, občanmi a právnickými osobami,

ústavné zákony, ktoré pochádzajú od ústavodarného orgánu, t. j. od ústavodarného zhromaždenia, ktoré sa zvolilo a zasadá na tento účel,

organické zákony, ktorými sa upravujú oblasti najvyššieho záujmu štátu, ako sú štátne hranice, rumunská štátna príslušnosť, štátny znak a štátna pečať, právna úprava vlastníctva a dedičstva, organizácia a priebeh referendum, trestné činy a tresty, ako aj pravidlá výkonu trestu, usporiadanie a fungovanie Vyššej sudcovskej rady, súdov, prokuratúry a Dvora audítorov, práva osôb poškodených štátnym orgánom, obrana krajiny, usporiadanie vládnych orgánov a politickej strany,

všeobecné zákony, ktorými sa upravujú všetky oblasti, na ktoré sa nevzťahujú organické zákony. Všeobecný zákon nemôže dopĺňať ani meniť vyššiu normu, ako je organický zákon alebo ústava,

v osobitných prípadoch (ako sú parlamentné prázdniny) sa môžu určité oblasti stanovené parlamentom upravovať na základe legislatívneho delegovania pomocou **nariadení vlády**. Nariadenia sa vydávajú podľa osobitného zákona o poverení v súlade s obmedzeniami a podľa podmienok stanovených v danom zákone. V núdzovej situácii môže vláda vydať mimoriadne nariadenia v akejkoľvek oblasti, ak sa to považuje za potrebné,

vládne rozhodnutia, ktorými sa stanovujú konkrétne podmienky uplatňovania zákonov alebo iné organizačné aspekty ich uplatňovania, normatívne **akty ústredného orgánu štátnej správy** (nariadenia a pokyny), ktoré sa vydávajú len na základe a na účely vykonania zákonov, rozhodnutí a nariadení vlády,

akty samosprávnych orgánov,

normatívne akty orgánov miestnej samosprávy (krajská rada, miestna rada, generálna rada mesta Bukurešť), ktorými sa upravujú oblasti, ktoré patria do právomoci orgánov miestnej samosprávy.

Ďalšie pramene práva

judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúra súdov Únie,

hoci vnútroštátna judikatúra nie je prameňom práva, rozhodnutia Najvyššieho kasačného a odvolacieho súdu (*Înalta Curte de Casație și Justiție*), ktoré zabezpečujú jednotný výklad niektorých právnych ustanovení, tvoria skutočné sekundárne pramene práva. Za sekundárne pramene práva možno považovať aj rozhodnutia Ústavného súdu (*Curte Constituțională*) s účinkom *erga omnes*, a nie *inter partes litigantes*,

v súlade s ustanoveniami článku 1 zákona č. 287/2009 o Občianskom zákonníku môžu byť prameňmi občianskeho práva zákon, **prax a všeobecné zásady práva**. Pod pojmom „prax“ sa rozumejú tradície (zvyky) a profesijné postupy,

v uvedených ustanoveniach sa vymedzujú tieto pravidlá uplatňovania praxe ako prameňa práva:

prax sa uplatňuje v prípadoch neregulovaných zákonom. Ak prax neexistuje, uplatňujú sa právne ustanovenia týkajúce sa podobných situácií, a ak takéto ustanovenia neexistujú, uplatňujú sa všeobecné zásady práva,

v prípadoch upravovaných zákonom sa prax uplatňuje len vtedy, ak sa v zákone výslovne uvádza odkaz na prax,

za pramene práva sa môže uznať iba taká prax, ktorá je v súlade s verejným poriadkom a dobrými mravmi,

zainterosovaná strana musí preukázať existenciu praxe a jej obsah. Pokiaľ sa nepreukáže opak, prax publikovaná v zbierkach, ktoré vypracovali subjekty alebo organizácie oprávnené v tejto oblasti, sa pokladá za existujúcu.

Hierarchia noriem

Hierarchia noriem v Rumunsku je takáto:

Ústava Rumunska a ústavné zákony sa nachádzajú na vrchole hierarchie noriem. Všetky ostatné normatívne akty musia byť v súlade s ústavou a ústavnými zákonmi.

Organické zákony sa nachádzajú na druhom mieste hierarchie právnych noriem. Parlament ich prijíma kvalifikovanou väčšinou.

Všeobecné zákony sa nachádzajú na treťom mieste v právnom poriadku. Parlament ich prijíma jednoduchou väčšinou. Všeobecný zákon nemôže dopĺňať ani meniť organické zákony ani ústavu.

Nariadenia vlády predstavujú štvrtú kategóriu právnych aktov.

Rozhodnutia vlády predstavujú piatu kategóriu právnych aktov.

Normatívne akty vydané ústredným orgánom štátnej správy a samosprávnymi orgánmi tvoria šiestu kategóriu právnych aktov.

Akty vydané subjektmi miestnej samosprávy (krajská rada, miestna rada, generálna rada mesta Bukurešť) zastávajú posledné miesto v hierarchii právnych aktov.

Inštitucionálny rámec

Inštitúcie zodpovedné za prijímanie právnych aktov

V zmysle ústavy je štát založený na ústavných demokratických zásadách **rozdelenia, vyváženia a kontroly štátnej moci** (zákonodarnej, výkonnej a súdnej). Moc si delia a vykonávajú parlament, vláda a súdne orgány. Ústavný súd, rumunský ombudsman (*Avocatul Poporului*), Dvor audítorov (*Curtea de Conturi*) a Legislatívna rada (*Consiliul Legislativ*) takisto dohliadajú na vyváženie moci medzi štátnymi orgánmi a občanmi.

Parlament je najvyšším zastupiteľským orgánom občanov a jediným zákonodarným orgánom v krajine. Tvorí ho **Poslanecká snemovňa** a **Senát**. Parlament má v zásade výlučnú **zákonodarnú moc**, ale v niektorých prípadoch sa o túto právomoc delí s **výkonnou mocou (vládou)** a voličmi (občanmi).

Vláda môže prijímať nariadenia na základe osobitného zákona o poverení, ktorý prijal parlament. V niektorých mimoriadnych prípadoch, ktoré treba neodkladne riešiť, môže vláda prijať aj mimoriadne nariadenia.

Zákonodarný proces

Zákonodarný proces má tri fázy.

1. Vládna fáza alebo fáza pred prijatím v parlamente zahŕňa:

vypracovanie návrhu normatívneho aktu na úrovni vlády,
predloženie návrhu na verejnú diskusiu v súlade so zákonnými ustanoveniami,
získanie priaznivého stanoviska od Legislatívnej rady, ministrov a iných inštitúcií poverených vydaním stanoviska,
prijatie návrhu na úrovni vlády.

2. Parlamentná fáza zahŕňa tieto kroky:

predloženie návrhu zákona jednej z komôr (Poslaneckej snemovni alebo Senátu ako prvej komore) podľa právomocí stanovených rumunskou ústavou,
rozprava a prijatie správy alebo stanoviska k návrhu zákona, ktorú(-é) vypracovali stále parlamentné výbory (v niektorých prípadoch možno zriadiť aj osobitné výbory),
na plenárnom zasadnutí sa prvá komora, ktorá posudzuje návrh, vyjadrí k návrhom zákonov a predloženým legislatívnym návrhom v lehote 45 dní odo dňa ich predloženia Stálemu úradu,
v prípade zákonníkov a iných obzvlášť zložitých zákonov sa uplatňuje lehota 60 dní odo dňa ich predloženia Stálemu úradu,
v prípade mimoriadnych nariadení vlády sa uplatňuje lehota 30 dní,
v prípade prekročenia týchto lehôt sa návrh zákona alebo legislatívny návrh pokladá za prijatý a postupuje sa Poslaneckej snemovni, ktorá prijme konečné rozhodnutie.

Následne sa hlasuje o návrhoch zákonov alebo legislatívnych návrhoch (sú prijaté alebo zamietnuté), ktoré sa predložia komore s rozhodovacou právomocou (Poslaneckej snemovni alebo Senátu), ktorá prijme konečné znenie aktu.

3. Fáza po prijatí v parlamente zahŕňa tieto kroky:

kontrolu ústavnosti zákona (kontrolu *a priori*) (Ústavný súd overuje zlučiteľnosť zákona s ústavou). O túto kontrolu ústavnosti môže požiadať **prezident Rumunska**, predseda jednej z komôr, vláda, Najvyšší kasačný a odvolací súd, rumunský ombudsman alebo minimálne 50 poslancov či minimálne 25 senátorov, pričom v prípade iniciatív na zmenu ústavy sa to môže uskutočniť *ex officio*,
v týchto prípadoch **zákon vyhlási** prezident do 20 dní po jeho prijatí. Ak prezident požiada o opätovné preskúmanie zákona (túto žiadosť môže vzniknúť len raz) alebo preskúmanie jeho ústavnosti, zákon sa vyhlási do 10 dní odo dňa jeho prijatia po jeho preskúmaní alebo po prijatí potvrdenia o jeho zlučiteľnosti s ústavou od Ústavného súdu,
zákon nadobúda účinnosť tri dni po uverejnení v časti I rumunského úradného vestníka (*Monitorul Oficial al României*) alebo v neskorší deň uvedený v zákone.

Právne databázy

a) **Legislatívny portál**, ktorý spravuje ministerstvo spravodlivosti, je právny informačný systém, ktorý každej zainteresovanej osobe umožňuje rýchly, bezplatný a neobmedzený prístup k vnútroštátnym právnym predpisom v konsolidovanom a aktualizovanom znení. Platné právne predpisy zahŕňajú odkaz na spoločný európsky portál vnútroštátnych právnych predpisov **N-Lex**.

Legislatívny portál zaviedlo ministerstvo spravodlivosti v rámci projektu podporovaného z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom operačného programu na *budovanie administratívnych kapacít*.

Databáza sa aktualizuje každý deň a poskytuje prístup k viac než 150 000 normatívnym aktom od roku 1989 do súčasnosti, ako aj k viacerým predchádzajúcim relevantným aktom.

V databáze možno vyhľadávať podľa viacerých kritérií, ako sú:

slová v názve,
slová v hlavnom texte,
druh dokumentu,
číslo dokumentu,
druh a číslo oficiálnej publikácie,
dátum uverejnenia,
orgán, ktorý vydal normatívny akt atď.

b) Ďalšia **rumunská právna databáza**, ktorú vytvorila, spravuje a aktualizuje Legislatívna rada, poskytuje verejný bezplatný prístup k rumunským právnym predpisom.

Ide o online verziu oficiálnej zbierky právnych predpisov Rumunska *Repertoriul legislației României®*, ktorá poskytuje presné a správne informácie o právnom stave každého zákona v jednotlivých historických obdobiach.

Táto databáza sa vzťahuje na obdobie od roku 1864 až do súčasnosti.

V databáze možno vyhľadávať podľa týchto kritérií:

kategória/druh normatívneho aktu,
číslo,
rok (obdobie) prijatia,
interval uverejnenia,
oficiálna publikácia (druh, číslo, rok),
kľúčové slová v názve,
stav aktu (platný, už neplatný),
ostatné kritériá (normatívne, individuálne/uverejnené, neuverejnené).

Na intranete **Legislatívnej rady** sa nachádza databáza doplnená o podrobné právne informácie potrebné na špecifické účely predloženia stanoviska k návrhom normatívnych aktov alebo na poskytovanie užitočných informácií o priebehu zákonodarného postupu.

c) Ďalšia právna [databáza](#) (odlišne štruktúrovaná) je dostupná na webovom sídle [Poslaneckej snemovne](#) (jednej z komôr parlamentu). Vyhľadávať možno podľa nasledujúcich kritérií:

druh normatívneho aktu,

číslo,

dátum,

verejný orgán, ktorý vydal normatívny akt,

dátum uverejnenia a kľúčové slová (v názve aj v hlavnom texte aktu).

Je prístup do databázy bezplatný?

Áno, prístup do databázy je **bezplatný**.

Posledná aktualizácia: 16/07/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.